

IX· SNĚM ČČSH

Základy řádu duchovní péče Církve československé husitské

„Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“

(Mt 28,18-20)

„Církev československou husitskou tvoří křesťané, kteří usilují naplnit současné snažení mravní a poznání vědecké Duchem Kristovým, jak se nám zachoval v Písmu svatém a v podání starokřesťanském a jak je dosvědčen hnutím husitským, českobratrským a dalším úsilím reformačním.“

(Preamble Ústavy Církve československé husitské)

Církev československá husitská vnímá smysl svého poslání v naslouchání a zvěstování Božího slova, v oslavování Boha a službě jemu a lidem. Usiluje o následování Boží výzvy, aby stále pomáhala naplnit současný život Duchem Kristovým. Jsme si vědomi, že naše poznání jsou jenom částečná a že církev je stále na cestě v proměnách života v duchu reformace *"ecclesia semper reformanda"* („církev neustále se reformující“).

Církev československá husitská vychází z těchto důležitých zásad:

1. Jsme církví Kristovou, která stojí na základech Písma svatého.¹
2. Jsme církví reformační husitského směru.²
3. Snažíme se současným lidem zpřístupňovat tajemství víry srozumitelným způsobem, aby mu víra přinášela naději a záchranu.³

Církev československá husitská vzdává Bohu díky za jeho milost, za to, že v této církvi otevřel cestu ke Kristu mnohým, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevíře a beznaději (Základy víry Církve československé husitské, ot. 42).

Církev československá husitská vidí svůj praktický úkol:

- V evangelizaci, tj. v povzbuzování nás všech v znovobjevování osobní spirituality, zbožnosti, budování a posilování duchovního života, vzdělávání, zájmu o druhé a společenství v náboženských obcích, v posilování víry v poslání církve jako celku a jejího místa v ekumenické rodině církví.
- V misii, tj. v naplňování stálé služby a pomoci lidem, zvláště těm znevýhodněným, a v hledání nových cest, jak přinášet evangelium (dobrou zprávu) všem lidem.

¹ Chováme naději, že i v našich obcích žije ona jedna svatá, obecná a apoštolská církev Boží, o níž svědčí evangelium, že ji „mocnosti smrti nepřemohou“ (Mt 16,18). Shromažďujeme své členy k naslouchání Božího slova (Žd 6,5; Sk 13,7; Sk 19,10), k společným modlitbám (1 Tim 2,1), k „lámání chleba“ (Sk 20, 7) při stolování s Kristem ve svátosti večeře Páně i k společné účasti na konkrétních hmotných potřebách církve a k diakonické službě světu (Sk 2,41-44).

² Navazujeme na odkaz české reformace, vyjádřený ve Čtyřech pražských artikulích a v České konfesi.

³ Děkujeme Bohu, že církvi dopřál přežít léta fašistické diktatury i diktatury komunistické. Chválíme Bohu za to, že nás i v našich slabostech zachoval a že církvi dává novou příležitost ke službě světu.

Na těchto úkolech se podílejí všichni věřící podle svých obdarování a podmínek. Tento řád představuje určitý ideál směřování Církve československé husitské.

„Ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční. Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: Se vší moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch. Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, číňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.“

(Ko 3,15-17)

I. Duchovní péče o děti a mládež

Církev československá husitská vyzývá všechny členy církve:

- k vytrvalým modlitbám za děti a mládež, za to, aby všichni, kteří byli křtem připojeni k Boží církvi, byli také výchovou uváděni do živé víry a v této víře upevňováni, a ti, kteří dosud nejsou pokřtěni, byli přiváděni ke křtu a k živé víře,
- k hledání stále nových cest a způsobů křesťanské výchovy dětí a mládeže v rodinách, ve sboru, výchovou a výukou ve školách, při letních táborech, kurzech, setkáních a dalšími způsoby dle obdarování jednotlivých duchovních a laiků v náboženských obcích. Praktická pomoc je nedílnou součástí výuky.

Církev touto službou pověřuje své duchovní, kazatele, členy rad starších, další laické pracovníky a v rodinách rodiče, prarodiče, kmotry a případně sourozence.

Odpovědnost za duchovní péči o děti a mládež spočívá na každém z nás.

a. Duchovní péče v rodině

Duchovní péče doprovází rodinu po celý život. Navazuje na duchovní a pedagogický odkaz Jana Amose Komenského a jde cestou modliteb, vychází z radosti víry a je spoluutvářena křesťanským společenstvím. Církev nabízí podporu pro rodiče a všechny pečující.

Cílem této výchovy je:

- uvedení dítěte do širší rodiny Božích dětí v Církvi československé husitské,
- podpora víry v rodinách, dobrého a smysluplného života.

Základními výchovnými metodami jsou:

- osobní příklad života,
- modlitby členů rodiny za dítě a za rodinu,
- společné stolování rodiny,
- pozitivní společné zážitky formou her, četby a vyprávění příběhů z Písma svatého, meditace, výletů a podobně,
- zapojování do rodiny náboženské obce Církve československé husitské účastí na bohoslužbách a dalších aktivitách, vzájemné porozumění, služba, pokání i odpuštění.

Úkol církve v duchovní péči o rodinu spočívá především v přípravě praktických pomůcek (například modlitební knížky, zpěvníky apod.) a organizaci akcí pro děti a rodiny (například dětské tábory, setkání rodin, společné sborové dovolené, výlety a jiné).

V náboženských obcích se rodiny připravují ke svátostem – křtu dětí, prvnímu přijímání večeře Páně, přijetí svátosti biřmování.

Ježíš si je zavolal k sobě a řekl: „Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží.“

(Lukáš 18,16)

b. Duchovní péče v náboženské obci

Tato péče zahrnuje všechny děti a mládež dle jejich věku a individuálních možností. Do oblasti duchovní péče v náboženské obci patří především péče pastorační, bohoslužebná a svátostná, vzdělávací. Tato péče se dále děje na úrovni vikariátní, diecézní i celocírkevní.

Odpovědnost za duchovní péči o děti a mládež nese v obci farář.⁴ Podílejí se na ní další duchovní, kazatelé, katecheti a pastorační asistenti. Dohled a koordinace duchovní péče přísluší v diecézích biskupům, diecézním metodikům pro duchovní péči a vyučování náboženství;⁵ v celku církve patriarchovi a oddělení duchovní péče úřadu Ústřední rady Církve československé husitské.

Cílem této duchovní péče je přivádět děti a mládež k Ježíši Kristu, učit se navzájem důvěřovat, odpouštět, mít rád Boha a lidi, naslouchat si, být otevřeni názoru druhého (tolerance) a utvářet společenství víry, naděje a lásky.

Základními výchovnými metodami jsou rozhovor, doprovázení a skupinová práce. Dále je důležitá modlitba osobní i společná a také modlitba obce za děti, mládež a jejich duchovní průvodce. K růstu víry napomáhá osobní příklad, účast na životě společenství církve, četba Písma, meditativní chvíle a další. Do duchovní péče o mládež patří postupné zapojování dospívajících do života církve a příprava k budoucí spolupráci v presbyterní správě církve.

Na úrovni celocírkevní, diecézní i vikariátní zve církev na setkání mladých a letní tábory, konají se studentské bohoslužby a ekumenická setkání.

Církev vydává učebnice, modlitební texty pro děti a mládež, zpěvníky nových písní a další pomůcky pro všechny oblasti duchovní péče.⁶

Zvláštní pozornost je třeba věnovat individuální i skupinové přípravě ke svátostem všech věkových skupin (více k jednotlivým svátostem viz Pastorační pravidla ke svátostem). Jedná se zvláště o tyto svátosti: křest, večeře Páně, biřmování, pokání.

Duchovní péče je otevřena všem lidem, kteří o ni projeví zájem – pokřtěným i nepokřtěným.

„Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Konečně, bratři, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu. Čemu jste se naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili, to činite. A Bůh pokoje bude s vámi.“

(Fp 4,4-9)

c. Duchovní a misijní péče mimo sbor

Do oblasti duchovní péče mimo sbor náleží:

- výuka náboženství v církevních školách
- výuka náboženství jako nepovinný předmět nebo kroužek ve všech ostatních typech škol (včetně případných vstupů v jiných předmětech),
- duchovní péče v různých institucionálních zařízeních,

⁴ Řád duchovenské služby, § 2, odst. 3, písm. e) a f).

⁵ Řád duchovenské služby, § 10.

⁶ MARKOVÁ, Vladimíra, KRAJČÍŘÍKOVÁ, Jana, BUTTA, Tomáš, KUČERA, Zdeněk, RADOVÁ, Anna, NOVÁČEK, Oldřich: *Učebnice náboženství Kořínky víry*, ISBN: 978-80-7000-153-0, Blahoslav Praha 2019; *Metodika k učebnici náboženství*, ISBN: 978-80-7000-154-7, Blahoslav Praha, 2019.

- skautská výchova,
- letní a víkendové pobyty, tábory,
- setkání rodin,
- diecézní a celocírkevní setkání mládeže,
- všeobecná misijní činnost mezi dětmi a mládeží.

Církev svými ústředními orgány vydává osnovy školní výuky, připravuje a vydává učebnice a učební texty pro vyučující. Vydává pomůcky pro misijní práci.

Duchovní péči vykonávají duchovní a kazatelé spolu se všemi, kdo patří do náboženské obce, na základě konkrétního obdarování a pověření. U duchovní péče má mimořádnou důležitost modlitební podpora.

Cílem této duchovní péče je doprovázet člověka ve všech životních situacích a povzbuzovat jeho osobní víru a zapojení do tvorby živého společenství.

„Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu. Proto se namáháme a zápasíme, že máme naději v živém Bohu, který je Spasitel všech lidí, zvláště věřících. To přikazuj a tomu uč. Nikdo ať tebou nepohrdá proto, že jsi mladý, ale těm, kdo věří, buď vzorem v řeči, v chování, v lásce, ve víře, v čistotě... Ujmi se předčítání, kázání, vyučování. Nezanedbávej svůj dar, který ti byl dán... Na to mysl, v tom žij, aby tvůj pokrok byl ve všem patrný. Dávej pozor na své jednání i na své učení. Buď v tom vytrvalý. Tak posloužíš nejen sobě, ale i svým posluchačům.“

(1 Tm 4,9-16)

II. Duchovní péče o dospělé

Odpovědnost vůči Bohu zavazuje Církev československou husitskou k stálé obnově života. Svět se mění, a proto církev hledá způsob a metody, jak nově pomáhat člověku být obrazem Božím v Duchu Kristově.⁷

a. Duchovní péče v náboženské obci

Do oblasti evangelizační duchovní péče o dospělé patří především pravidelné konání bohoslužeb s kázáním a vysluhování svátostí. Tato služba je svěřena kněžím a podílejí se na ní ve vymezeném rozsahu jáhnové⁸ a kazatelé.⁹ Zároveň je žádoucí vhodným způsobem do bohoslužby zapojovat laické věřící jako lektory pro čtení biblických textů, přípravou a přednesem přímluvných modliteb, držením misky s hostiemi při večeři Páně apod. Současně je důležité s pomocí pastoračních materiálů, při biblických hodinách apod., objasňovat a sdílet společně smysl liturgie a jejích jednotlivých částí.¹⁰

Úkolem církve je vypracovávat a vydávat aktuální pastorační pomůcky pro přípravu ke svátostem a pro jejich vysluhování, pro seznamování se s bohoslužbou ČČSH, alternativní bohoslužebné tvary – např. bohoslužby pro malá společenství, domovy seniorů...

Další formou duchovní péče o dospělé je konání pobožností a biblických hodin.

Touto službou vedle duchovních jsou pověřeni též kazatelé, podílet se na ní mohou i členové rad starších a další aktivní věřící. Je důležité aktivní zapojení všech přítomných a vzájemné sdílení života víry.

⁷ Aktuální materiály, které církev k tomuto účelu vydává (např. ŠANDERA, Petr, BUTTA, Tomáš: *Základní texty duchovního života, Výklad Vyznání víry, Desatera a Modlitby Páně*, ISBN: 978-80-7000-126-4, Blahoslav Praha 2016) najdete na www.blahoslav.cz.

⁸ Řád duchovenské služby, § 6.

⁹ Řád duchovenské služby, § 7, odst. 1.

¹⁰ *Poprvé na bohoslužbě – Průvodce bohoslužbou ČČSH*, Blahoslav Praha 2024; BUTTA, Tomáš: *Liturgie podle dr. Karla Farského a její vnímání z pohledu tradice a současnosti*, Blahoslav Praha 2025; KRAJČÍŘÍKOVÁ, Jana: *Malý průvodce Liturgií dr. Karla Farského*. Blahoslav Praha 2025.

Skupinová duchovní péče o dospělé může být konána i formou zvláštních shromáždění – různé přednášky, setkání rodičů, seniorů, nemocných, sborový zpěv aj.

Je vhodné organizovat i různá tematická a zájmová setkání mezi náboženskými obcemi, dále na úrovni vikariátů, diecézí i celku církve, například setkání církevních pracovníků, rodičů, seniorů apod.

Diecéze pořádají diecézní setkání a diecézní kurzy pro kazatele, lektory i další církevní pracovníky a zájemce o různé církevní služby.

Ústředí církve vydává pomůcky pro duchovní péči o dospělé v obcích, vikariátech i diecézích a pravidelně organizuje kurzy, semináře a konference pro duchovní, jáhny, kazatele a laické pracovníky.

Nezbytnou součástí evangelizační duchovní péče o dospělé je individuální pastorační péče o jednotlivce, páry i rodiny. Jejím obsahem je zvěstování Božího slova nejrozličnějšími formami podle konkrétních místních a časových podmínek a potřeb. Základní metodou je rozhovor. Mohou však být užívány i jiné metody (např. doprovázení, povzbuzování), doporučení literatury a digitálních zdrojů.

Dalším úkolem církve je duchovní péče o staré a nemocné, s ní se pojí i péče diakonická. Jejimi nositeli jsou vedle duchovních a kazatelů též aktivní členové náboženské obce a další pracovníci církve.

„Jako je v jednom těle mnoho údů a nemají všechny stejný úkol, tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy. Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás: Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou. Kdo má dar služby, ať slouží. Kdo má dar učit, ať učí. Kdo dovede povzbuzovat (napomínat), nechť povzbuzuje (napomíná). Kdo rozdává, ať dává upřímně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí. Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, Iněte k dobrému. Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha (vystihujte potřebu chvíle), služte Pánu.“

(Ř 12,4-11)

b. Duchovní péče mimo náboženskou obec

Jako křesťané všichni tvoříme společenství Kristova těla, neseme odpovědnost jeden za druhého. Osobním příkladem, pomocí a slovem jsme povoláni přinášet svědectví o Boží lásce. Neseme dobrou zprávu o Boží milosti, která vyžaduje i naše nasazení, zájem a péči.

Speciální službou duchovní péče je služba kaplanská, která se koná v ekumenické spolupráci ve zdravotnických a sociálních zařízeních, ve věznicích, v armádě, policii a na dalších místech. Vykonávají ji duchovní po odborné přípravě a se zvláštním pověřením církve. Duchovenskou péči o mladé dospělé vykonáváme i v domovech na půl cesty aj. O vysokoškolské studenty pečují z pověření církve spirituál.

Všechna tato péče při svých specifikách je konána individuálně nebo skupinově formou pastoračního rozhovoru nebo též konáním bohoslužeb a vysluhování svátostí. Tato péče může být spojena s vhodným doprovodem diakonické služby, zejména ve zdravotnických zařízeních, v domovech seniorů, věznicích; v možné propojenosti s rodinnými příslušníky.

Církev svými ústředními orgány pomáhá v této službě pastoračními pokyny a postupuje v součinnosti s Husitskou diakonií i v rozhovoru s celým společenstvím Církve československé husitské.

„Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“

(Sk 1,8)

c. Duchovní péče novými a alternativními formami

Církev se snaží navázat na svou dobrou tradici „sborů služby“ novými způsoby setkávání a pomoci. Může se jednat například o komunitní centra, diakonická střediska, kluby atd. Duchovní péče se zaměřuje také na kontakt s lidmi na sociálních sítích a dalších nových médiích. Věřící se na službě podílejí dle svého obdarování naplňováním úkolů obecného kněžství. Vedle členů církve se na aktivitách podílejí i sympatizanti.

„Vždyť jste okusili, že Pán je dobrý! Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený a vzácný. I vy jste živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista... jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.“

(1 Pt 2,3-5,9)

III. Duchovní péče o život veřejný

Pro Církev československou husitskou je stálým posláním, aby naplňovala život společnosti Duchem Kristovým. Věříme, že jsme povoláni z „Boží vůle a milosti“, abychom se spolupodíleli na šíření Boží lásky ve světě.

Toto své poslání plní CČSH:

- diakonickou službou všem potřebným,
- svými vyjádřeními k významným společenským, sociálním i politickým otázkám,
- účastí svých členů ve veřejném životě.

Diakonická a misijní služba se zaměřuje na potřebné lidi v České republice, na Slovensku a v zahraničí – bez rozdílu náboženského vyznání, národnosti, rasy a společenského postavení a směřuje také k lidem, postiženým přírodními katastrofami, hladomorem, epidemiemi a válkou kdekoli na světě.

Církev svými vyjádřeními podporuje demokracii, humanismus, spravedlnost, lidskou důstojnost, toleranci, mír uvnitř státu i mezi státy a národy a vlastenectví bez jakékoliv národnostní nesnášenlivosti. Podporuje ochranu stvoření, ekologii a šetrnost k přírodním zdrojům. Váží si pracovní obětavosti a práce v Kristově Duchu jako služby člověku a lidské společnosti. Podporuje sociální politiku vůči slabým, nemocným a jinak znevýhodněným občanům, kteří ji skutečně potřebují. Církev se snaží ve společnosti vytvářet prostředí porozumění.

Tyto etické principy jsou podstatné pro účast členů církve v životě veřejném. Člen Církve československé husitské se nemůže podílet na politické činnosti, motivované prvky fašismu, komunismu nebo jinými formami extremismu. Naopak je žádoucí podpora politiky, vycházející z humanismu a křesťanské sociální etiky.

Církev československá husitská usiluje do veřejného života přispívat duchovními a mravními hodnotami evangelia, přestože si je vědoma své slabosti a selhávání.

„Milost Pána Ježíše Krista se všemi. Amen.“

(Zj 22,21)

Dokument byl schválen 2. zasedáním IX. sněmu CČSH dne 17. října 2026